

BESZTERCZE

Társadalmi és közgazdasági hetilap. — Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. Egyes számok ára 20 f. — Kapható: Botschar T., Haupt M. és Bartha Mária papirkereskedésében. Lapunk nyomdájának telefonszáma: 130.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Dr. Benedek Ádám
ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Beszterczen, Alsó-külváros 2. sz. hova a lap minden szellemi és anyagi részét illető közlemény és küldemény intézendő. Lapunk szerkesztőségének telefonszáma: 102.

♣ mindennapi kenyér.

A háborút az a nemzet fogja megnyerni, amelyiknek a tarisznyájában marad az utolsó darab kenyér. A világháború ezzel új formát öltött; a negyvenkettes mozsarak, a berregő aeroplánok és a tengeralatti ragadozók csatába bevonult a hadsereg és a lakosság gyomrának harca, ezzel a csatakiáltással: ki bírja tovább!

Eltörpül ugyan az az áldozat, mely csak takarékossgot, mértékletességet követel, a mellett az áldozat mellett, mely vért és életet áldoz a hazáért, édes mindnyájunkért; de ennek a mértékletességi, takarékosági áldozatnak ép olyan szigorú lelkiismeretesség, ép olyan hazafias lelkesedésből fakadó érzelmenek kell hogy legyen a keresztülvívője, mint van az a leghősibb tettek keresztülvívőjénél.

A takarékossgal, a mértékletességgel mostan csatát akarunk nyerni s aki nem veti alá magát a törvényeinek, az hazaáruló és méltó a legnagyobb büntetésre.

Éhségtől, inségtől nem kell félnünk. A mi hazánk, ez az édes anyaföld gondoskodik a fiáról. És ha fiai észszerűen járnak el, miénk a győzelem.

Különfélék.

Személyi hir. Gróf Bethlen Balázs főispán-kormánybiztos e hó 3-án és 4-én városunkban tartózkodott.

Helyreigazítás. Legutóbbi számunkban a személyi hírek rovatába tévedés csuszott be, amennyiben a besztercei kir. törvényszékhez ujonnan kinevezett László István joggyakornok nevét tévesen Lázár Istvánnak irtuk ki.

Szabadoktatás. Vasárnap délután 5 órakor a vármegyeház nagytermében lesz az utolsó szabadoktatás. Ez alkalommal Dr. Haynal Gejza vármegyei főorvos ur a „Háború és a ragályos betegségek” címen tart előadást. Erre a nagyon alkalmi előadásra, amikor a ragályos betegségek terjedése fenyeget, előre is felhívjuk a közönség figyelmét és kérjük minél nagyobb számban való megjelenését. Szépirodalmi felolvasás ez alkalommal is lesz.

A Székely Társaság a szokásos összejövetelét pénteken este a szokott helyen megtartja, melyre a tagok ez uton is meghívotnak.

Bukovinai harotér. Az oroszoknak Csernovitzból történt kivonulása után nyugalom állott be a bukovinai harotéren. Az egyes bukovinai községek lakói kezdenek visszatérni elhagyott otthonukba s a hatósági közegek tevékenysége újból a régi mederbe kezd terelődni.

A menekültek köszönete. Decani Albert Radautz város polgármestere és bukovinai tartománygyűlési képviselő levelet intézett Gróf Bethlen Balázs főispán kormánybiztoshoz, amelyben a bukovinai menekültek nevében köszönetet mondott a velük szemben tanúsított jóindulatáért és ellátásukról valamint elhelyezésükről való gondoskodásáért. Főispánunk válaszképpen megleghangu levelet irt a képviselőnek.

Halálozás. Orendi Artur a marosvásárhelyi takarékpénztár R. T. besztercei fiókjának főnökhelyettese, a cs. és kir. 63. gyalogezred főhadnagya, a III. oszt. hadiékítménnyel díszített érdemkereszt tulajdonosa a harotéren szerzett betegségében Vólocon folyó hó 1-én elhalálozott.

Friedrich Péterné szül. Graur Babi február hó 2-án Aradon rövid betegség után elhunyt. A megboldogultat Marosvásárhelyre szállította a gyógyuló család és ott helyezte örök nyugalomra.

A kukoricaliszt legmagasabb ára. Városunkban mult hó 26-án ült össze tanácskozássra a kukoricaliszt legmagasabb árát megállapító bizottság, melynek elnöke gróf Bethlen Balázs főispán-kormánybiztos, akit távolléte miatt Láitner Elek kir. tanácsos erdőigazgató helyettesített az ülésen. A bizottságban mint kiküldött részt vett Gámán Dezső kolozsvári iparkamarai titkár, továbbá városunkból Hunyadi Imre alispán, Schreiber Ferencz polgármester, Dörr Károly fősolgabíró, Székely Sándor m. kir. főállatorvos, Bredt János ev. lelkész, Felszeghy Béla főispáni titkár és Laurentzi János kereskedő. — A megállapításra vonatkozó javaslatot Laurentzi János kereskedő kiváló szakértelemmel dolgozta ki és a bizottságnak elfogadás végett előterjesztette. E javaslat alapján a bizottság a kukoricaliszt legmagasabb árát vármegyénkre nézve métermázsánként 40 koronában állapította meg. — Megjegyzendő, hogy tiszta, szitált tengerlisztet kell értenünk. — Ezek szerint remélhetjük, hogy kukoricalisztben nem lesz hiány minálunk, mert hiszen Szolnok-Dobokavármegyében a kukoricaliszt maximális ára 36 koronában, míg Kolozsmegyében 35 koronában lett megállapítva.

Szövetkezet Beszterczen. A mind égetőbbé váló lisztkérdés megoldása érdekében városunkban nemsokára szövetkezet fog alakulni. Az eszme megvalósítása érdekében Schuller Rudolf képviselő, Schreiber Ferencz polgármester és Zintz Károly fardozónak, akik mindhármán felutaztak a kormányhoz a szövetkezet megalapítása ügyében. A szövetkezet működésének módozatait majd végleges megalakulásakor részletesen fogjuk ismertetni, valamint azt is, hogy az egyesek miként részesülnek majd a szövetkezet által nyújtandó előnyökben.

Adakozás. A szászsebesi vörös kereszt kórházban ápolt Székely János közlegény részére, aki fejlődés következtében mindkét szemére megvakult, az Óradnai Olvasóegyesülettől 21 koronát kaptunk, mely összeghez az óradnai preferanc társaság, továbbá Schuster örnagy, Hozsda György, Mohacsek család, Reiter Miksa, Karácsonyi Andor és Philippi Mihály urak voltak szívesek hozzájárulni. Rendeltetési helyére juttattuk.

Betörés. Folyó hó 2-án délelőtt Gaál Gusztávnak a Corzó kávéház társtulajdonosának magyarutcai lakásába ismeretlen tettesek behatoltak s az íróasztal fiókját álkulcsal felnyitva, az ott talált 600 koronát és egy vecker órát elloptak. A rendőség bevezette a nyomozást s már nyomában van a betörőknek.

Vörös félhold. Az országszerte eredményesen folyó mozgalom vármegyénkben is élénk érdeklődéssel és támogatással találkozott. Gróf Bethlen Balázs főispán-kormánybiztos a vármegye alispánja és a fősolgabírák útján félhívást intézett a vármegye közönségéhez a vörös félhold mozgalom támogatása érdekében való adakozásra, aminek eredményeképpen eddig a vármegyében 1930 K 05 f gyűlt össze. — A magyarországi vörös félhold bizottság a mozgalom érdekében az ország különböző

helyein előadásokat tart, melynek jövedelme a vörös félhold javára fordítatik. A bizottság egy küldöttsége hozzánk is el fog látogatni és március 15-én a besztercei Székelytársaság rendezésében előadást fog tartani, melyre már most felhívjuk a figyelmet. Az előadás műsorát annak idején közölni fogjuk.

Többtermelésre buzdítás. Beszterce város polgármestere bolgár kertészetet tervez berendezni. Ezen és hasonló jó eszmék arra buzdítsanak mindenkit, hogy a közérdekű eszméket gyűjtsük, terjesszük és követésre ajánljuk gazdáinknak. Igen praktikus lenne a városi és községi bikákat befogni és kiméletes igavonásra betanítani — a lehetőségig; valamint az is, hogyha az 1—2 tehénnel bíró kisgazdák összefognának, közösen avagy kalákába szántanának s ilyenformán pótolnák az igáserő hiányát. Akinek nincs semmiféle ereje a talajműveléshez, az részibe vagy bérbe kellene adja földjét; szóval mindent el kell követnünk, hogy egy talpalattnyi föld se maradjon parlagon. A szántást a napos oldalakon mielőbb meg kellene kezdeni. A tanítók a konyhakertészetre is kellene tanítsák a gyermekeket, akik az acatolásnál (őszi buzában a gyomirtásnál) előnyösen felhasználhatók. Korai burgonyát mindenki ültessen. Szívesen ajánljuk mindezeket gazdáink figyelmébe, valamint hasonló jó tanácsokat bárkitől is szívesen veszünk terjesztés végett.

Az Omnia. A mult heti csütörtöki és vasárnapi előadások mellé méltán fog sorakozni a ma esti mózielőadás, melynek kiemelkedő pontja lesz a „Küzdelem a létért” című 4 felvonásos dráma. A vasárnapi előadás szintén nagyhatásúnak ígérkezik.

A „Darwin” népszerű természettudományi folyóirat, mely közérthetően tájékoztat a természet minden haladásáról, megjelent 1915. évi március hó 1-én 5-ik száma, melynek tartalma: Ösebertan és nyelvtudomány. Háboruszkodás az állatvilágban. A hideg és az élet. Az arzen mint szépítő és gyógyszer. Levágott kézfej összeforradása. Légi járművek teherbírása. Különfélék. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ára egy egész évre 10 korona. Egyes szám ára 50 fill. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 60. szám.

A „Vasárnapi Ujság” február 28-iki száma kifogástalan gazdagságban mutatja a harotéri képeket: egyre új érdekességeket tud felmutatni s egyre teljesebben és részletesebben mutatja be az eseményeket. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György új eredeti regénye, Strug András szenzációs lengyel regénye az 1905-iki lengyel forradalomból, Szöllösi Zsigmond tárcája, cikk a hóról, mint természeti akadályról a hadsereg utjában. Egyéb közlemények: lovag Hoen Miksa tábornok, Velits Antal, Lázár György elhunyt szegedi polgármester arcképe, a háború napjai s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, VI. Egyetem-utca 4.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Dr. Hedrich Miksa

vármegyei közkórházi igazgató főorvos folyó évi március hó közepétől Mihály-utca 5^a szám alatti saját házában rendel.

Hirdetések Botschar T. könyvnyomdájában (Kórház-utca 2, Telefonszám 130) is felvétetnek.

Elszomorodott szívvel tudatjuk,
hogy főnök helyettesünk

Orendi Artur úr

a os. és kir. 63. gyalogezred főhadnagya, a
III. oszt. hadiékítménnyel díszített érdem-
kereszt tulajdonosa

folyó hó 1-én Voloczon elhalálozott.

Hősünk a háboru kezdete óta
mint zászlóaljparancsnok a legheve-
sebb ütközetekben vett részt, amíg egy
gyilkos kór kiragadta kezéből a fegy-
vert, amely a hazának volt szentelve.

Emlékét mindenkor kegyelettel őrizzük!

**Marosvásárhelyi Takarékpénztár
Részvénytársaság Fiókinézete.**

Meghívó.

A Naszódon székelő „Merkur“ takarékos
hitel-részvénytársaság t. részvényesei ezennel
meghívotnak a

XV-ik rendes közgyűlésre,

mely Naszódon, 1915. évi március hó 21-én délelőtt
10 órakor az intézet helyiségében fog megtartatni.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A közgyűlés megnyitása.
2. A jegyző és 2 részvényes kijelölése, kik a jelen jegyzőkönyvek hitelesítik.
3. Az igazgatóság évi jelentése és a felmentvény megadása
4. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
5. A mérleg-számla, az osztalék megállapítása, valamint a tiszta nyereség felosztása.
6. Négy felügyelő-bizottsági tag megválasztása 3 évi időtartamra.
7. A közgyűlés beresztése.

Martian s. k., igazgató.

„Isvorul“ Oláhszentgyörgyi Takarékos és Hitelszövetkezet zárszámadása.

Meghívó.

Az oláhszentgyörgyi „Isvorul“ takarékos és
hitelszövetkezet

XI. évi rendes közgyűlését

1915. évi március hó 21-én d. u. 2 órakor
Oláhszentgyörgyön saját helyiségében fogja megtar-
tani, amelyre a tagok személyesen, vagy falhatal-
mazás által részt venni meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnök, szavazatszedő és hitelesítő bizottság megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1914. év üzleti eredményéről.
3. A mérleg-számla jóváhagyása, tiszta nyereség felosztása és felmentvény megadása.
4. Két igazgatósági tag sorshuzás általi kilépése és 2 évre való megválasztása.

Oláhszentgyörgy, 1915. évi február hó 20-án.

Az igazgatóság.

Vagyon.

Mérleg-számla 1914. évi december hó 31-én.

Teher.

Készpénz	K	1744.96
Kezes kötvénykölsönök	K	94907.59
Jelzálogos kölsönök	K	74248.66
Ingatlanok	K	1435.73
Saját betétek	K	2811.89
Értékpapír	K	2200.—

Összesen: K 177348.83

Üzletrészek	K	45563.08
Tartalékalap	K	9000.—
Jótekonnyalapp	K	400.—
Építkezéssialap	K	1500.—
K 10900.—		
Betétek	K	115305.17
Átmeneti kamatok	K	1141.97
Különlétele hitelezők	K	79.76
Tiszta nyereség	K	4358.85

Összesen: K 177348.83

Oláhszentgyörgy, 1914. évi december hó 31-én.

Dr. Monda Endre s. k., igazgató. Jepurean Tivadar s. k., pénztárnok. Marcu János s. k., titkár-könyvelő.

A z i g a z g a t ó s á g:

Dr. Monda Endre s. k. Martian Tivadar s. k. Marcu János s. k.
Buia Sándor s. k. Jepurean Tivadar s. k.

A f e l ű g y e l ő - b i z o t t s á g:

Tisca Emil s. k. Sorobetea Aurél s. k. Alecsi Simon s. k.

Vatasan János s. k., a Solidaritatea szakértő revizora.

Naszódi „Mercur“ Takarékos és Hitelintézet R.-T. 1914. évi zárszámadása.

Vagyon.

Mérleg-számla 1914. december hó 31-én.

Teher.

Készpénz — — — — —	K	34638.02
Váltótárca — — — — —	K	583347.—
Jelz. fedezett váltókölcsönök — — — — —	K	238696.—
Jelzálog kölcsönök — — — — —	K	331333.—
Előleg értékpapírokra — — — — —	K	109061.—
Tőzsdén jegyzett értékpapírok — — — — —	K	78458.60
Különlétele részvények — — — — —	K	15147.58
K 98606.18		
Az intézet házai — — — — —	K	137063.79
Követelések, Gíró-számla az Osztrák Magyar Bank- nál és más pénzintézeteknél — — — — —	K	3517.02
Főlszerelés — — — — —	K	1600.—
Törlesztés — — — — —	K	200.—
K 1400.—		

Összesen: K 1532662.01

Alaptőke — — — — —	K	200000.—
Tartalékalap — — — — —	K	134348.—
Különlétele tartalékalap — — — — —	K	7500.—
Jótekonnyalapp — — — — —	K	2200.—
Nyugdíjalap — — — — —	K	32500.—
K 176548.—		
Betétek — — — — —	K	837786.94
Visszleszámítás — — — — —	K	269686.—
Lombard kölcsönök — — — — —	K	23900.—
Hitelezők — — — — —	K	2337.08
Átmeneti kamatok — — — — —	K	8010.—
Tiszta nyereség — — — — —	K	14393.99

Összesen: K 1532662.01

Tartozik.

Veszteség- és nyereség-számla 1914. december hó 31-én.

Követel.

Kamatok:		
a) betétek után — — — — —	K	43476.45
b) visszleszámítás után — — — — —	K	16826.16
c) lombard kölcsönök után — — — — —	K	1367.01
d) nyugdíjalap után — — — — —	K	1458.60
K 63128.22		
Költségek:		
a) fizetések — — — — —	K	22028.75
b) lakpénz — — — — —	K	2180.66
c) házbér — — — — —	K	800.—
d) jelenléti díjak — — — — —	K	144.—
e) porto — — — — —	K	539.—
f) apró költségek (fűtés, világítás, nyomatványok stb.) — — — — —	K	1876.29
K 27568.70		
Adó:		
egyenes — — — — —	K	7329.31
adó a betétkamatok után — — — — —	K	4347.65
K 11676.96		
Leírás a főlszerelésből — — — — —	K	200.—
Tiszta nyereség — — — — —	K	14393.99

Összesen: K 116967.87

Kamatok:		
a) leszámított váltók után — — — — —	K	40251.46
b) jelz. fedezett váltók után — — — — —	K	16621.38
c) jelzálog kölcsönök után — — — — —	K	30602.77
d) előlegek értékpapírok után — — — — —	K	9470.19
e) értékpapírok után — — — — —	K	3636.10
K 100581.90		
Késedelmi kamatok — — — — —	K	3749.23
Jutalékok — — — — —	K	4621.05
Az intézet házai jövedelme — — — — —	K	8015.69

Összesen: K 116967.87

Naszód, 1914. december hó 31-én.

Martian s. k., igazgató.

Tomuta s. k., pénztárnok.

Marginean János s. k., könyvelő.

I g a z g a t ó s á g i t a g o k:

Alexandru Halita s. k., aligazgató. Dr. Octavian Domide s. k. Josif Mihailas s. k. Solomon Halita s. k. Ignati Seni s. k.
Alexandru Palagesiu s. k. George Cattul s. k. Dumitru Tomuta s. k.

Felülvizsgálás után a fő- és mellékkönyvekkel mindenben megegyezőknek találtak.

Naszód, 1915. január hó 5-én.

F e l ű g y e l ő - b i z o t t s á g i t a g o k:

Dr. Teofil Tanco s. k., elnök. Clement Grivase s. k. Macedon Linul s. k. Anton Hangea s. k. Joan Vatasan s. k. szakvizsgáló.

Nyomatott Botschar Tivadar könyvnyomdájában Beszterczen, Kórház utca. Telefonszám: 130.